TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. spalio 28 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose vykdomi pirkimai – Direktyva 2014/25/ES – 13 straipsnis – Su pašto paslaugų teikimu susijusi veikla – Perkantieji subjektai – Viešosios įmonės – Priimtinumas“

Byloje C-521/18

dėl *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija) 2018 m. liepos 4 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. rugpjūčio 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Pegaso Srl Servizi Fiduciari,

Sistemi di Sicurezza Srl,

YW

prieš

Poste Tutela SpA,

dalyvaujant

Poste Italiane SpA,

Services Group,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai M. Ilešič, E. Juhász (pranešėjas), C. Lycourgos ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorius M. Longar, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Pegaso Srl Servizi Fiduciari* ir *Sistemi di Sicurezza Srl*, atstovaujamų *avvocati* A. Scuderi ir F. Botti,

* Proceso kalba: italų.

– *Poste Tutela SpA*, atstovaujamos *avvocato* S. Napolitano,

– *Poste Italiane SpA*, atstovaujamos *avvocati* A. Fratini ir A. Sandulli,

– *Services Group*, atstovaujamos *avvocato* L. Lentini,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* D. Del Gaizo,

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Gattinara, P. Ondrůšek ir L. Haasbeek,

susipažinęs su 2020 m. balandžio 23 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 82, 2018, p. 17 ir OL L 114, 2015, p. 24) 21 ir 46 konstatuojamųjų dalių ir 16 straipsnio, 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 2 straipsnio 1 dalies ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014, p. 243), 3 straipsnio 4 dalies, 4 straipsnio 1 ir 2 dalių bei 13 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Pegaso Srl Servizi Fiduciari*, *Sistemi di Sicurezza Srl* ir YW (toliau kartu – *Pegaso*) ginčą su *Poste Tutela SpA* ir *Poste Italiane SpA* dėl skelbimo apie viešąjį durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų *Poste Italiane* ir kitų jos grupės bendrovių biuruose pirkimą atvirojo konkurso būdu teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/17/EB

3 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 19) 6 straipsnio „Pašto paslaugos“ 1 dalyje buvo numatyta:

„Ši direktyva taikoma veikl[ai], susijusi[ai] su pašto paslaugų teikimu, arba, esant sąlygoms, nurodytoms šio straipsnio 2 dalies c punkte, kitoms paslaugoms.“

Direktyva 2014/23

4 Direktyvos 2014/23 21 ir 46 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(21) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje ne kartą nagrinėta „viešosios teisės reglamentuojamų subjektų“ sąvoka. Keli paaiškinimai yra iš esmės svarbūs siekiant visapusiškai suprasti šią koncepciją. Tuo tikslu reikėtų paaiškinti, kad subjektas, kuris vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, siekia pelno ir vykdydamas savo veiklą patiria nuostolių, neturėtų būti laikomas „viešosios teisės reglamentuojamu subjektu“, nes gali būti manoma, kad bendrojo intereso poreikiai, kuriems patenkinti jis įsteigtas arba kuriuos patenkinti jam nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio. Panašiai, su atitinkamo subjekto finansavimo kilme susijusi sąlyga taip pat buvo nagrinėjama Teisme, kuris išaiškino, kad finansuota „didžiąja dalimi“ reiškia daugiau nei pusę sumos ir kad toks finansavimas gali apimti naudotojų mokėjimus, kurie nustatomi, apskaičiuojami ir surenkami pagal viešosios teisės taisykles;

<…>

(46) koncesijoms, suteikiamoms kontroliuojamiesiems juridiniams asmenims, šioje direktyvoje numatytos procedūros neturėtų būti taikomos, jei 7 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas atitinkamą juridinį asmenį kontroliuoja panašiai kaip ir savo skyrius, su sąlyga, kad kontroliuojamasis juridinis asmuo daugiau nei 80 % savo veiklos vykdo atlikdamas užduotis, kurias jam patikėjo kontroliuojančioji perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas, arba kiti tos pačios perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto kontroliuojami juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į tai, kas yra sutarties vykdymo naudos gavėjas. <…>“

5 Šios direktyvos 6 straipsnio „Perkančiosios organizacijos“ 4 dalyje numatyta:

„Viešosios teisės reglamentuojami subjektai – subjektai, pasižymintys visomis toliau išvardytomis charakteristikomis:

a) jie įsteigti siekiant konkretaus tikslo – patenkinti bendrojo intereso poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;

b) jie turi teisinį subjektiškumą ir

c) jie didžiąja dalimi finansuojami valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, lėšomis arba jų valdymas yra prižiūrimas tų įstaigų arba valdžios institucijų, arba jie turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kiti viešosios teisės reglamentuojami subjektai.“

6 Minėtos direktyvos 16 straipsnyje „Išimtys, taikomos tiesioginės konkurencijos veikiamoms veiklos rūšims“ nurodyta:

„Ši direktyva netaikoma perkančiųjų subjektų suteikiamoms koncesijoms, kai pagal Direktyvos 2014/25/ES 35 straipsnį nustatyta, kad valstybėje narėje, kurioje tokios koncesijos turi būti vykdomos, ta veikla yra tiesiogiai veikiama konkurencijos pagal tos direktyvos 34 straipsnį.“

Direktyva 2014/24

7 Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 4 punkte pateikta sąvokos „viešosios teisės reglamentuojamas subjektas“ apibrėžtis atitinka Direktyvos 2014/23 6 straipsnio 4 dalyje pateiktą apibrėžtį.

Direktyva 2014/25

8 Direktyvos 2014/25 3 straipsnio 4 dalyje pateikta sąvokos „viešosios teisės reglamentuojamas subjektas“ apibrėžtis taip pat atitinka Direktyvos 2014/23 6 straipsnio 4 dalyje pateiktą apibrėžtį.

9 Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Šioje direktyvoje perkantieji subjektai yra subjektai, kurie:

a) yra perkančiosios organizacijos arba viešosios įmonės, kurie vykdo vienos iš 8–14 straipsniuose nurodytų rūšių veiklą;

b) jeigu jie nėra perkančiosios organizacijos arba viešosios įmonės, vykdo vienos iš 8–14 straipsniuose nurodytų rūšių veiklą arba jų derinį ir veikia remdamiesi specialiosiomis arba išimtinėmis teisėmis, kurias jiems suteikė valstybės narės kompetentinga valdžios institucija.

2. Viešoji įmonė – įmonė, kuriai perkančiosios organizacijos gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad jos valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių.

Prielaida, kad perkančiosios organizacijos turi lemiamą įtaką, daroma bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų, kai tos organizacijos tiesiogiai ar netiesiogiai:

a) valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį;

b) kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis;

c) gali skirti daugiau kaip pusę įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių.“

10 Minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Sutarčių, kuriomis siekiama apimti kelių rūšių veiklą, atveju perkantieji subjektai gali nuspręsti skirti atskiras sutartis dėl kiekvienos atskiros veiklos arba skirti vieną sutartį. Jei perkantieji subjektai nusprendžia skirti atskiras sutartis, sprendimas dėl to, kurias taisykles taikyti bet kuriai iš tokių atskirų sutarčių, priimamas atsižvelgiant į atitinkamos atskiros veiklos charakteristikas.

Nepaisant 5 straipsnio, kai perkantieji subjektai nusprendžia skirti vieną sutartį, taikomos šio straipsnio 2 ir 3 dalys. Vis dėlto, jei vienai iš atitinkamų veiklos rūšių taikomas [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo] 346 straipsnis arba [2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009, p. 76)], taikomas šios direktyvos 26 straipsnis.

Sprendimas skirti vieną sutartį ar skirti kelias atskiras sutartis vis dėlto neturi būti priimamas siekiant, kad sutarčiai ar sutartims nebūtų taikoma ši direktyva arba, jei taikytina, Direktyva 2014/24/ES arba Direktyva 2014/23/ES.

2. Sutarčiai, kuria siekiama apimti kelias veiklos rūšis, taikomos taisyklės, taikytinos veiklai, kuriai vykdyti iš esmės skirta sutartis.“

11 Direktyvos 2014/25 8–14 straipsniuose išvardytos veiklos rūšys, kurioms taikoma ši direktyva; tai yra dujos ir šiluma (8 straipsnis), elektros energija (9 straipsnis), vanduo (10 straipsnis), transporto paslaugos (11 straipsnis), uostai ir oro uostai (12 straipsnis), pašto paslaugos (13 straipsnis), naftos ir dujų gavyba ir anglies ar kito kietojo kuro gavyba (14 straipsnis).

12 Šios direktyvos 13 straipsnyje numatyta:

„1. Ši direktyva taikoma veiklos rūšims, susijusioms su:

a) pašto paslaugų teikimu;

b) kitų nei pašto paslaugų teikimu, su sąlyga, kad tokias paslaugas teikiantis subjektas taip pat teikia pašto paslaugas, kaip apibrėžta šio straipsnio 2 dalies b punkte, ir kad paslaugų, kurioms taikomas šio straipsnio 2 dalies b punktas, atžvilgiu neįvykdytos 34 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Nedarant poveikio [1997 m. gruodžio 15 d.] Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 97/67/EB [dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo (OL L 15, 1998, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 71)] šiame straipsnyje:

a) pašto siunta – bet kokio svorio adresuota ir išsiųsti paruošta siunta. Be korespondencijos siuntų, tokiomis siuntomis taip pat laikomos, pavyzdžiui, knygos, katalogai, laikraščiai, periodiniai spaudiniai ir pašto siuntiniai su prekėmis, turinčiomis komercinę vertę ar jos neturinčiomis, nepriklausomai nuo svorio;

b) pašto paslaugos – paslaugos, kurias sudaro pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas. Jos apima paslaugas, kurios priskiriamos universaliosioms paslaugoms, kaip apibrėžta Direktyvoje 97/67/EB, ir paslaugas, kurios priskiriamos [nepriskiriamos] universaliosioms paslaugoms, kaip apibrėžta Direktyvoje 97/67/EB;

c) kitos nei pašto paslaugos – paslaugos, teikiamos šiose srityse:
   i) pašto paslaugų valdymo paslaugos (paslaugos, teikiamos prieš išsiuntimą ir po jo, įskaitant siuntų skyriaus valdymo paslaugas);
   ii) paslaugos, susijusios su a punkte nepaminėtomis pašto siuntomis, kaip antai tiesioginis neadresuotų pašto siuntų pristatymas.“

13 Minėtos direktyvos 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva netaikoma nei sutartims, kurias perkantieji subjektai skiria kitais nei 8–14 straipsniuose aprašytų rūšių veiklai vykdyti tikslais arba tokių rūšių veiklai trečiojoje šalyje vykdyti sąlygomis, nesusijusiomis su fiziniu tinklo panaudojimu arba geografine vietove Sąjungoje, nei tokiais tikslais rengiamiems projekto konkursams.“

Italijos teisė

14 2016 m. balandžio 18 d. *Decreto legislativo n. 50 – Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture* (Įstatyminis dekretas Nr. 50 dėl Direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo, Direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų ir Direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų įgyvendinimo

tvarkos, taip pat dėl galiojančių teisės aktų viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo srityje keitimo; GURI, Nr. 91, paprastasis priedas, 2016 m. balandžio 19 d.) patvirtintas *Codice dei contratti pubblici* (Viešųjų pirkimų kodeksas).

15 Šio kodekso 3 straipsnio 1 dalies d punkte sąvoka „viešosios teisės reglamentuojamas subjektas“ apibrėžta taip pat, kaip ji apibrėžta Direktyvos 2014/23 6 straipsnio 4 dalyje, Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir Direktyvos 2014/25 3 straipsnio 4 dalyje.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 2017 m. liepos 29 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtu skelbimu *Poste Tutela*, kurios 100 % akcijų tuo metu priklausė *Poste Italiane*, pradėjo atviro konkurso procedūrą, siekdama sudaryti bendruosius susitarimus dėl durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų *Poste Italiane* ir kitų jos grupės bendrovių biuruose; procedūra teritoriškai buvo suskirstyta į septynias dalis, o šias buvo galima grupuoti tarpusavyje; susitarimus ketinta pasirašyti 24 mėnesiams (ir papildomai 12 mėnesių pratęsimo atveju), planuota bendra pirkimo suma – 25 253 242 EUR. Skelbime apie konkursą kaip „teisinis pagrindas“ buvo nurodyta Direktyva 2014/25.

17 Manydama, kad skelbimas apie konkursą prieštarauja tam tikroms Viešųjų pirkimų kodekso nuostatoms, *Pegaso* pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, o šis 2017 m. spalio 20 d. nutartimi dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sustabdė konkurso procedūrą.

18 Tame teisme *Poste Italiane*, su kuria *Poste Tutela* susijungė 2018 m. kovo 1 d., prašo pripažinti skundą nepriimtinu dėl to, kad administraciniai teismai neturi kompetencijos jo nagrinėti. Ji teigia, kad nors tuo metu, kai buvo paskelbtas pagrindinėje byloje aptariamas skelbimas apie konkursą, *Poste Tutela* turėjo viešosios įmonės požymių, tame skelbime apie konkursą nurodytos paslaugos nepriklausė kuriam nors iš Direktyvoje 2014/25 nurodytų specialiųjų sektorių. Ji priduria, kad ši pozicija buvo patvirtinta 2018 m. spalio 1 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija) nutartyje; tas teismas nusprendė, kad bendrosios kompetencijos teismas yra kompetentingas nagrinėti bylas dėl *Poste Italiane* sudarytų viešojo pirkimo sutarčių, net jeigu ši įmonė turi viešosios įmonės statusą, jeigu šių sutarčių dalykas – veikla, nesusijusi su atitinkamam specialiajam sektoriui priskiriama veikla.

19 Bet kuriuo atveju *Poste Italiane* tvirtina, kad ginčo dalykas išnyko, nes, pateikus nagrinėjamą prašymą priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje aptariamas skelbimas apie konkursą buvo atšauktas.

20 Savo ruožtu *Pegaso* nesutinka su kompetencijos nebuvimu grindžiamu prieštaravimu, kurį pateikė *Poste Italiane*. Ji teigia, kad prie specialiųjų sektorių paslaugų reikia priskirti ne tik taikytinuose teisės aktuose tiesiogiai nurodytas paslaugas, kaip antai pašto paslaugas, bet ir papildomas bei pagalbines paslaugas, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą pirmųjų paslaugų teikimą.

21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pirmiausia reikia išspręsti klausimą, ar kompetencija nagrinėti pagrindinę bylą priklauso administraciniams, ar bendrosios kompetencijos teismams. Tam būtina nustatyti, ar *Poste Tutela* (dabar – *Poste Italiane*) privalėjo pradėti konkurso procedūrą sutarčiai dėl pagrindinėje byloje aptariamų paslaugų sudaryti. Šiuo klausimu tas teismas mano, kad *Poste Italiane* turi visas ypatybes, kurių reikalaujama, kad būtų laikoma viešosios teisės reglamentuojamu subjektu, kaip tai suprantama pagal Viešųjų pirkimų kodekso 3 straipsnio 1 dalies d punktą ir direktyvas 2014/23, 2014/24 ir 2014/25. Vis dėlto jis taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad šio sprendimo 18 punkte paminėtoje nutartyje *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas) padarė kitokią išvadą, ir visų pirma pažymi, kad *Poste Italiane* nuo šiol iš esmės yra saistoma pramoninio ir komercinio pobūdžio reikalavimų.

22 Tokiomis aplinkybėmis *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į pirma nurodytas ypatybes, bendrovė *Poste Italiane* turėtų būti laikoma „viešosios teisės reglamentuojamu subjektu“, kaip tai suprantama pagal [Viešųjų pirkimų kodekso] 3 straipsnio 1 dalies d punktą ir atitinkamas Sąjungos direktyvas (direktyvos [2014/23, 2014/24 ir 2014/25])?

2. Ar, atsižvelgiant į Direktyvos [2014/23] 46 konstatuojamąją dalį dėl kontroliuojamųjų juridinių asmenų, šis kvalifikavimas taikomas ir patronuojamajai bendrovei [*Poste Tutela*], kurios 100 % akcijų priklauso pirmajai bendrovei ir dėl kurios prijungimo prie pirmosios bendrovės jau buvo nuspręsta ir prijungimas jau vyksta (šiuo klausimu taip pat žr. 2017 m. spalio 5 d. Sprendimą *LitSpecMet* (C-567/15, EU:C:2017:736) dėl viešosios valdžios institucijų kontroliuojamų įmonių pareigos organizuoti konkursus ir 2011 m. lapkričio 24 d. *Consiglio di Stato* [(Valstybės Taryba, Italija)] šeštosios kolegijos sprendimą Nr. 6211)?

3. Ar šios bendrovės, kaip perkantieji subjektai, yra įpareigotos vykdyti viešojo pirkimo procedūras tik kai sudaro viešojo pirkimo sutartis, susijusias su pagal Direktyvą [2014/25] specialiuosiuose sektoriuose vykdoma veikla, ir tokiu atveju laikytinos viešosios teisės reglamentuojamais subjektais, kuriems savaime taikomos Viešųjų pirkimų kodekso II dalies taisyklės, nors su šiais sektoriais nesusijusių sutarčių atveju, atsižvelgiant į Direktyvos [2014/23] 21 konstatuojamojoje dalyje ir 16 straipsnyje nustatytus principus, joms suteikiama visiška valios autonomija ir taikomos tik privatinės teisės normos?

4. Ar tuo atveju, kai laikoma, kad sutartys nepriklauso specialiųjų sektorių sričiai, toms įmonėms – jeigu jos atitinka viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams taikomus kriterijus – ir toliau taikoma bendroji Direktyva [2014/24] (taigi, ir viešojo pirkimo procedūrų taisyklės), net kai jos veiklą vykdo daugiausia verslo srityje ir konkurencijos sąlygomis, nes jų veikla po jų pirminio įsteigimo pasikeitė?

5. Ar tuo atveju, kai biuro patalpose su universaliosiomis paslaugomis susijusi veikla vykdoma kartu su veikla, kuri su šiomis paslaugomis nesusijusi, funkcinis kriterijus – kiek tai susiję su konkrečia viešojo intereso paslauga, – gali būti netaikomas sutartims dėl įprastos ir neeilinės techninės priežiūros, valymo, įrengimo, taip pat dėl durininkų ir apsaugos paslaugų teikimo tokiose patalpose?

6. Galiausiai, jeigu turėtų būti manoma, kad galima sutikti su *Poste Italiane* argumentais, ar tai, kad viešojo pirkimo procedūra vykdoma nesant jokios teisinės pareigos – taigi neužtikrinant, kad procedūrai bus taikomos visos Viešųjų pirkimų kodekse numatytos skaidrumo ir vienodo požiūrio garantijos – ir apie ją deramai paskelbta *Gazzetta Ufficiale della Repubblica italiana* ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, bet toliau apie ją nebeinformuojama, pažeidžia įtvirtintą viešojo pirkimo dalyvių teisėtų lūkesčių apsaugos principą?“

23 Kadangi *Poste Italiane* Teisingumo Teismą informavo, kad aptariamas skelbimas apie pirkimą buvo atšauktas, Teisingumo Teismas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užklausė, ar šis pageidauja atsiimti prašymą priimti prejudicinį sprendimą. 2018 m. spalio 26 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pranešė, kad prašymo neatsiima.

24 2019 m. kovo 18 d. atsakydamas į Teisingumo Teismo prašymą paaiškinti motyvus, dėl kurių mano, kad ginčas pagrindinėje byloje vis dar nagrinėjamas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė paaiškinimų šiuo klausimu.

Dėl priimtinumo

25 *Poste Italiane* ir Italijos vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą ir teigia, kad ginčo, dėl kurio jis pateiktas, nebėra, nes pagrindinėje byloje aptariamas skelbimas apie konkursą buvo atšauktas po to, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme buvo pareikštas ieškinys.

26 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis ir už sprendimo priėmimą atsakingas nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes turi įvertinti tai, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl jeigu pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimu arba galiojimu, Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą (2019 m. spalio 1 d. Sprendimo *Blaise ir kt.*, C-616/17, EU:C:2019:800, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Tuo remiantis darytina išvada, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas arba galiojimo vertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2019 m. spalio 1 d. Sprendimo *Blaise ir kt.*, C-616/17, EU:C:2019:800, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

28 Nagrinėjamu atveju neginčytina, kad *Poste Italiane* po to, kai prie jos buvo prijungta *Poste Tutela*, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (S serija, 2018 m. rugsėjo 29 d.) paskelbė savo sprendimą „panaikinti / atšaukti“ pagrindinėje byloje aptariamą skelbimą apie konkursą ir, kaip 2019 m. kovo 18 d. Teisingumo Teismui patvirtino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (S serija, 2019 m. sausio 19 d.) *Poste Italiane* paskelbė naują skelbimą dėl durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų savo ir kitų grupės bendrovių biuruose. Be to, *Pegaso* neginčija to, kad pagrindinėje byloje aptariamas skelbimas apie konkursą buvo atšauktas, nors ir pažymi, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi priimti sprendimą dėl pagrindinės bylos esmės, visų pirma dėl šio skelbimo apie konkursą teisėtumo, nes tai susiję tiek su galimu prašymu atlyginti žalą, tiek su bylinėjimosi išlaidomis.

29 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad, nepaisant pradinių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejonių šiuo klausimu, pagrindinės bylos dalykas iš tikrųjų išnyko.

30 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog tam, kad galėtų nustatyti, koks sprendimas turi būti priimtas dėl jame pareikšto ieškinio, iš pradžių jis turi išnagrinėti klausimą, ar turi kompetenciją nagrinėti šį ieškinį. Jis pažymi, kad taip būtų tuo atveju, jeigu pagrindinėje byloje aptariamam pirkimui būtų taikoma kuri nors iš Sąjungos direktyvų viešųjų pirkimų srityje.

31 Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl trečiojo ir penktojo klausimų

32 Trečiuoju ir penktuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu ir pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/25 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma veiklai, kurią sudaro durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų teikimas pašto paslaugų teikėjų, kaip antai *Poste Italiane* ir kitų jos grupės bendrovių, biuruose.

33 Visų pirma reikia nurodyti, kad Direktyva 2014/25 panaikinta ir pakeista Direktyva 2004/17. Kadangi Direktyvos 2014/25 nuostatų turinys iš esmės identiškas atitinkamų Direktyvos 2004/17 nuostatų turiniui, su pastaraja direktyva susijusi Teisingumo Teismo jurisprudencija taip pat taikoma, kiek tai susiję su Direktyva 2014/25.

34 Antra, šalys sutaria, jog *Poste Tutela* ir *Poste Italiane* turi „viešųjų įmonių“ statusą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 2 dalį, todėl jos, kaip perkantieji subjektai, patenka į šios direktyvos taikymo *ratione personae* sritį. Taigi nereikia nagrinėti klausimo, ar šios įmonės yra ir viešosios teisės reglamentuojami subjektai, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 3 straipsnio 4 dalį.

35 Direktyva 2014/25, remiantis jos 13 straipsnio 1 dalimi, taikoma veiklos rūšims, susijusioms su, pirma, pašto paslaugų teikimu ir, antra, kitų nei pašto paslaugų teikimu, su sąlyga, kad tokias paslaugas teikiantis subjektas taip pat teikia pašto paslaugas. Sąvokos „pašto paslaugos“ ir „kitos nei pašto paslaugos“ apibrėžtos šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose kaip apimančios atitinkamai paslaugas, kurias sudaro pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas, ir pašto paslaugų valdymo paslaugas, taip pat paslaugas, susijusias su siuntomis, kurios nėra pašto siuntos, kaip antai tiesioginį neadresuotų pašto siuntų pristatymą.

36 Be to, minėtos direktyvos 19 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, nurodyta, kad ji netaikoma sutartims, kurias perkantieji subjektai sudaro kitais tikslais nei tos pačios direktyvos 8–14 straipsniuose aprašytų rūšių veiklai vykdyti.

37 Dėl Direktyvos 2004/17 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad ši direktyva buvo taikoma ne tik sutartims, sudaromoms kurios nors iš 3–7 straipsniuose aiškiai nurodytų veiklos rūšių srityje, bet ir sutartims, kurios, nors ir kitokio pobūdžio, kaip tokios, paprastai galėjo patekti į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132, klaidų ištaisymas OL L 339, 2014, p. 14) taikymo sritį, būdavo sudaromos padedant vykdyti Direktyvoje 2004/17 nurodytą veiklą. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad tuo atveju, kai perkančiojo subjekto sudaryta sutartis buvo susijusi su jo veikla, vykdoma šios direktyvos 3–7 straipsniuose nurodytuose sektoriuose, ir sutartis buvo sudaryta siejant ją su veikla viename iš šių sektorių ir siekiant vykdyti tokią veiklą, tokiai sutarčiai turėjo būti taikomos minėtoje direktyvoje numatytos procedūros (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Ing. Aigner*, C-393/06, EU:C:2008:213, 31 ir 56–59 punktus; taip pat 2018 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C-152/17, EU:C:2018:264, 26 punktą).

38 Direktyvos 2004/17 6 straipsnio 1 dalis buvo taikoma visų pirma „veikl[ai], susijusi[ai] su pašto paslaugų teikimu“, o ją pakeitusios Direktyvos 2014/25 13 straipsnio 1 dalyje direktyvos taikymo sritis apibrėžta pateikiant nuorodą visų pirma į „veiklos rūš[is], susijusi[as] su pašto paslaugų teikimu“.

39 Šiomis aplinkybėmis, palyginus šių dviejų nuostatų įvadines dalis matyti, kad Direktyvos 2014/25 taikymo *ratione materiae* sritis negali būti aiškinama siauriau nei Direktyvos 2004/17 taikymo sritis, todėl ji negali būti apribota vien pašto paslaugų teikimo veikla, tačiau apima ir veiklą, susijusią su tokių paslaugų teikimu.

40 Tuo remiantis darytina išvada, kad šio sprendimo 37 punkte paminėtoje jurisprudencijoje pateiktą Teisingumo Teismo išaiškinimą, grindžiamą sisteminiu direktyvų 2004/17 ir 2004/18 aiškinimu, nuo Direktyvos 2014/25 įsigaliojimo patvirtina jos 13 straipsnio 1 dalies tekstas, kuriame apibrėžta šios naujosios direktyvos taikymo sritis.

41 Taigi reikia nustatyti, ar, kaip teigia *Pegaso* ir Europos Komisija, tokios paslaugos, kaip aptariamos pagrindinėje byloje, gali būti laikomos susijusiomis, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 37 punktą, su atitinkamo perkančiojo subjekto pašto sektoriuje vykdoma veikla.

42 Tam, kad galėtų būti naudingas pašto sektoriui priskiriamai veiklai vykdyti, aptariamos sutarties ir šio sektoriaus ryšys negali būti bet kokio pobūdžio, antraip būtų iškreipta Direktyvos 2014/25 19 straipsnio 1 dalies prasmė. Nepakanka, kad paslaugos, dėl kurių sudaroma ši sutartis, teigiamai prisidėtų prie perkančiojo subjekto veiklos ir padidintų jos pelningumą, kad būtų galima konstatuoti šios sutarties ir pašto sektoriui priskiriamos veiklos ryšio buvimą, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalį.

43 Taigi reikia pripažinti, kad prie su pašto paslaugų teikimu susijusių veiklos rūšių, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, priskiriama visa veikla, kuri faktiškai padeda vykdyti pašto paslaugų sektoriui priskiriamą veiklą ir leidžia ją atlikti tinkamai, atsižvelgiant į įprastas veiklos sąlygas, išskyrus veiklą, kuri vykdoma siekiant kitų tikslų nei atitinkamos sektorinės veiklos vykdymas.

44 Tas pats pasakytina apie veiklą, kuri dėl papildomo ir daugialypio pobūdžio kitomis aplinkybėmis galėtų padėti vykdyti kitas veiklos rūšis, nepatenkančias į direktyvos dėl specialiųjų sektorių taikymo sritį.

45 Nagrinėjamu atveju sunku įsivaizduoti, kad pašto paslaugos galėtų būti tinkamai teikiamos nesant durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų atitinkamo paslaugų teikėjo biuruose. Ši išvada galioja tiek biurams, kurie yra atviri pašto paslaugų gavėjams ir kuriuose priimami žmonės, tiek biurams, kurie naudojami administracinėms funkcijoms vykdyti. Kaip savo išvados 116 punkte pažymėjo generalinis advokatas, pašto paslaugų teikimas taip pat apima šių paslaugų valdymą ir planavimą.

46 Šiomis aplinkybėmis sutartis, kaip antai aptariama pagrindinėje byloje, negali būti laikoma sudaryta siekiant kitų tikslų nei pašto paslaugų sektoriui priskiriamos veiklos vykdymas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/25 19 straipsnio 1 dalį, ir, priešingai, atsižvelgiant į šio sprendimo 43 punkte išdėstytus argumentus, turi ryšį su šia veikla, pateisinantį tai, kad jai turi būti taikoma šioje direktyvoje nustatyta tvarka.

47 Taigi, atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 34 punkte, *Poste Italiane* turi viešosios įmonės, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 2 dalį, statusą ir kad pagrindinėje byloje aptariamos paslaugos yra su pašto paslaugų teikimu susijusi veikla, kuri faktiškai padeda tas paslaugas teikti, ši direktyva pagrindinėje byloje aptariamai sutarčiai taikytina tiek *ratione personae*, tiek *ratione materiae*.

48 Tokios išvados nepaneigia *Poste Italiane* argumentai, kad durininkų ir apsaugos veikla, dėl kurios paskelbtas pagrindinėje byloje aptariamas konkursas, taip pat vykdoma siekiant vykdyti veiklą, kuri nepatenka į Direktyvos 2014/25 materialinę taikymo sritį, kaip antai mokėjimo, judriojo telefono ryšio, draudimo ar skaitmeninės paslaugos.

49 Kaip savo išvados 119 ir 120 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, Direktyvos 2014/25 6 straipsnio 1 dalyje sutarčių, kuriomis siekiama apimti kelių rūšių veiklą, atveju numatyta, kad perkantieji subjektai gali nuspręsti sudaryti atskiras sutartis dėl kiekvienos atskiros veiklos rūšies arba sudaryti vieną sutartį. Pastaruoju atveju iš šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies matyti, kad šiai vienai sutarčiai taikomos taisyklės, taikytinos veiklai, kuriai vykdyti iš esmės skirta sutartis.

50 Vis dėlto iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos negalima nustatyti, ar pagrindinėje byloje aptariama sutartis iš esmės buvo skirta veiklai, kuri nepatenka į Direktyvos 2014/25 materialinę taikymo sritį.

51 Vadinasi, atsižvelgiant į Teisingumo Teismui pateiktą informaciją ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, negalima teigti, kad pagrindinėje byloje aptariama sutartis nepatenka į Direktyvos 2014/25 materialinę taikymo sritį.

52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį ir penktąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2014/25 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma veiklai, kurią sudaro durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų teikimas pašto paslaugų teikėjų biuruose, jeigu tokia veikla susijusi su pašto sektoriui priskiriama veikla, t. y. ji faktiškai padeda vykdyti šią veiklą, leisdama ją atlikti tinkamai, atsižvelgiant į įprastas veiklos sąlygas.

Dėl kitų klausimų

53 Atsižvelgiant į pateiktą atsakymą į trečiąjį ir penktąjį klausimus, į kitus pateiktus klausimus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma veiklai, kurią sudaro durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų teikimas pašto paslaugų teikėjų biuruose, jeigu tokia veikla susijusi su pašto sektoriui priskiriama veikla, t. y. ji faktiškai padeda vykdyti šią veiklą, leisdama ją atlikti tinkamai, atsižvelgiant į įprastas veiklos sąlygas.

Parašai.